

Врз основа на член 36 став 1 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ" бр. 05/02), член 59 од Статутот на Општината Дебар ("Службен гласник на Општината Дебар" бр. 14/03), Советот на Општината Дебар на 20^{та} одржана на 22.12.2022 година , донесе:

Në bazë të nenit 36 paragrafi 1 të Ligjit për vetëqeverisje lokale ("Gazeta zyrtare e RM, nr. 05/02), dhe neni 59 të Statutit të komunës Diber („Kumtesa Zyrtare e Komunës Diber „ nr 14/03), Këshilli i Komunës Dibër në seancën e 20te të mbajtur në datë 22.12.2022 solli :

ЗАКЛУЧОК

за усвојување на Локалниот акциски план за Општина Дебар и Ромската заедница за 2023-2026 година и Акциски План за намалување на последиците од Ковид-19 кај Ромската заедница во пост- Ковид-19 периодот на локално ниво за 2023-2024 година

1. Се усвојува Локалниот акциски план за Општина Дебар и Ромската заедница за 2023-2026 година, и Акциски План за намалување на последиците од Ковид-19 кај Ромската заедница во пост- Ковид-19 периодот на локално ниво за 2023-2024 година

2. Заклучокот влегува во сила со денот на објавување во "Службен гласник на Општина Дебар".

PËRFUNDIM

për miratimin e Planit aksional lokal i Komunës së Dibrës dhe komuniteti Rom për vitin 2023-2026 dhe Planit aksional për reduktimin e pasojave të Covid-19 të komunitetit Rom në periudhën pasCovid-19 në nivel lokal për vitin 2023-2024

1. Miratohet Plani aksional lokal i Komunës së Dibrës dhe komuniteti Rom për vitin 2023-2026, dhe dhe Planit aksional për reduktimin e pasojave të Covid-19 të komunitetit Rom në periudhën pasCovid-19 në nivel lokal për vitin 2023-2024

2. Përfundimi hyn në fuqi me ditën e shpalljes në "Fletoren zyrtare të Komunës së Dibrës".

Бр. Nr. 08-1503/19
22.12.2022 год.viti
Дебар/Dibër

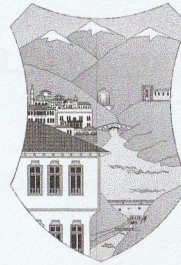
СОВЕТ НА ОПШТИНА КЕШИЛИ И КОМУНЕС

**Претседател/Kryetari,
Fuat Spahiju**

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
ОПШТИНА ДЕБАР - KOMUNA DIBËR
ГРАДОНАЧАЛНИК - KRYETARI

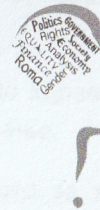
Бр./Nr. 09-1500/1
19.12. 2022 год./viti.
ДЕБАР - DIBËR

Арх. знак / Shenja ark.
Рок на чување / Kufiti ruajtjes
20 _____ год./viti.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS

ROMACTED
Promoting good governance
and Roma empowerment
at local level

ЛОКАЛЕН АКЦИСКИ ПЛАН НА ОПШТИНА ДЕБАР И РОМСКАТА ЗАЕДНИЦА

Јануари 2023- Јуни 2026

и

Акциски план за намалување на последиците од КОВИД 19 кај ромската заедница во пост – КОВИД периодот на локално ниво

Јануари 2023 – Јуни 2024

Општи податоци за состојбата на Ромската заедница во Северна Македонија

Во областа на здравството Ромите се соочуваат со многубројни проблеми. Високиот процент на долготрајни хронични заболувања придонесуваат и до забрзана и прерана смрт кај оваа популација на граѓани.

Анализите укажуваат дека во просек Ромите живеат 10 години пократок живот од општата популација. Краткиот животен век на Ромите е документиран во многу извештаи, при што од резултатите на државниот завод за статистика укажуваат дека 7% од Ромската заедница умира на годишна возраст 25-44, додека 37% умира на годишна возраст од 45-64 години. Околу 49% умираат на возраст од 65-84, при што само 7% доживува 85 години.

Доколку пак споредиме со старосна пензија само 45% од Ромите може да дочекаат старосна пензија додека кај Не-Ромите во просек процентот изнесува 75%.¹

Значителен број на Роми имаат проблеми со пристап до здравствени услуги особено лицата кои не се идентификувани во системот, лицата кои немаат лични документи и немаат здравствено осигурување.

Последните официјални информации на Министерството за труд и социјална политика зборуваат за бројка од околу 700 лица кои немаат здравствено осигурување заради немање лична документација, но според невладините организации таа бројка е многу поголема.

Следните фактори влијаат на пристапот на Ромите до здравствени услуги:

Оддалеченоста на најблиската болница за 27% од Ромите изнесува два километра, а домовите на околу 12% од ромските домаќинства немаат пристап до асфалтен пат²

Пристап до чиста вода за пиење и одржување на лична хигиена, околу 10% од ромските домаќинства во земјаванемаат вода за пиење во внатрешноста на нивните домови, додека во 18% од домаќинствата немаат пристап до канализациски систем³

Лоши услови во кои живеат и ромски населби најчесто во близина на диви депонии

Недостиг на финансиски средства придонесе за неможноста за обезбедување на доволно продукти за лична хигиена

¹Стратегија за инклузија на Ромите 2022-2030 / www.mtsp.gov.mk

²Предизвиците за Ромите за време на кризата предизвикана од КОВИД-19, Извештај на Институт за европска политика Скопје, мај 2020

³Предизвиците за Ромите за време на кризата предизвикана од КОВИД-19, Извештај на Институт за европска политика Скопје, мај 2020

Недоволна информираност за вакцините и процесот на вакцинација

Според истражувањето на УНДП и Светска банка процентот на Роми кои се вклучени во неформална невработеност опаднал во периодот од 2011-2017 за 26 процентни поени, достигнувајќи 38%.

Според податоците од Ревидираната програма за реформи во вработувањето и социјална политика, во просек 25% од населението работи неформално. Најчеста форма на неформално вработување кај Ромите мажи е во трговија, такси услуги, како и градежништво и земјоделство, додека кај Ромките најчестата форма на вработување е во трговијата и хигиенските услуги. Врз сезонска работа се потпираат многу ромски семејства во летниот период за време на жетварската сезона. Околу 48% од ромските семејства се корисници на социјална помош⁴.

Според податоците од социјалното мапирање од 2018, стапката на вработеност на Ромите изнесува 23%, скоро двојно помала од националниот просек, додека стапката на невработеност на Ромите е рекордно висока на 67%. Кај жените Ромки, стапката на вработеност изнесува 8%.⁵

За да се намали невработеноста, во рамки на оперативниот план за вработување, предвидени се мерки за работодавачите да охрабрат да вработуваат Роми или да развиваат сопствени бизниси, како и мерки за зголемување на вештините на невработените. Во просек, околу 3-4% од Ромите биле корисници на активните мерки за вработување во последните неколку години и иако апсолутниот број на корисници Роми се зголемува, релативниот удел на вкупниот број на корисници опфатени со активните мерки за вработување останува непроменет⁶

Проекциите на извештајот на УНИЦЕФ покажуваат дека во Северна Македонија процентот на деца кои живеат во домаќинства чиј животен стандард е значително под националниот просек, е зголемен од 27.8% пред пандемијата на 32.4% по пандемијата. Ова става 19.000 деца во Северна Македонија под релативната линија на сиромаштија што е повисоко споредбено на проценката од јули 2020-16.000 деца⁷.

Реален системски проблем е и тоа што училиштата немаат систем за прибирање на податоци за социо-економскиот статус на децата Роми со што би се овозможило проценка на потребата за помош при пристап до соодветно образование.

Населбите каде што живеат Ромите во Република Северна Македонија 90% се неформални и не се опфатени со Детален Урбанистички План. Тоа со себе повлекува низа на комплексни проблеми како што се: несоодветните услови за живеење, лошата инфраструктура, немање пристап до фекална и атмосферска канализација, немање пристап до вода и електрична енергија. Ромските семејства најчесто живеат во индивидуални

⁴Стратегија за инклузија на Ромите 2022-2030 / www.mtsp.gov.mk

⁵Стратегија за инклузија на Ромите 2022-2030 / www.mtsp.gov.mk

⁶Стратегија за инклузија на Ромите 2022-2030 / www.mtsp.gov.mk

⁷<https://www.unicef.org/northmacedonia/press-releases/not-all-children-are-accessing-vital-services-due-covid-19-pandemic-putting-them>

домови, со поголем број на членови во семејството. Во текот на пандемијата таквите семејства имаа сериозни проблеми со простор за изолација и оддржување на социјална дистанца кога имаа заболени членови од семејството, оддржување на соодветна хигиена и заштита.

Според Регионалниот извештај за Роми од 2017 спроведен од УНДП за земјите од Западен Балкан, состојбата во делот на инфраструктурата во Република Северна Македонија е следна:

- 10% Роми немаат пристап до вода
- 16% Роми немаат пристап до јавна канализација
- 26% Роми немаат тоалети во домот
- 7% Роми немаат пристап до електрична енергија⁸

Дополнително како значителен проблем е истакнат проблемот со легализацијата на бесправно изградените домови кај ромската заедница, кое на долг рок креира сериозни последици за животот на ромските семејства.

Според досегашните анализи и податоците од социјалното мапирање, околу 28% од Ромите ги немаат легализирано своите живеалишта поради немање на урбанистички план во општината за тие населби или поради неможност за покривање на финансиските трошоци. Дополнително, граѓаните кои поднеле барања за легализација на нивните објекти чекаат повеќе од 5 години одговор од надлежните институции за статусот на нивното барање.

Следствено, лошите услови во областа домување влијаат на пристапот на образование, здравствени услуги, вработување и други основни човекови права, кои мора да бидат достапни за секој поединец. Недостатокот на таков пристап ја прави заедницата маргинализирана, сиромашна и необразована, ограничена во сопствените населби (сегрегирани заедници).⁹

3% од ромските семејства во Северна Македонија немаат пристап до електрична енергија, додека пак 38% немаат пристап до интернет и 51% немаат компјутер.¹⁰

⁸ Стратегија за инклузија на Ромите 2022-2030 / www.mtsp.gov.mk

⁹ Стратегија за инклузија на Ромите 2022-2030 / www.mtsp.gov.mk

¹⁰ Предизвиците за Ромите за време на кризата предизвикана од КОВИД-19, Извештај на Институт за европска политика Скопје, мај 2020

Вовед, профил и идентификација на ромската заедница која живее на територијата на Општина Дебар

Делувањето на локално ниво е од клучно значење за ефикасно спроведување на политиките и програмите за вклучување на Ромите. Ова е нивото каде исклучувањето е највидливо и каде се потребни практични чекори за вклучување. Главен предизвик за ефикасно спроведување на политиките за инклузија на Ромите на европско и национално ниво е големата разлика во разбирањето, капацитетите и политичката посветеност на општинско ниво.

Со цел успешно вклучување на политиките за инклузија на Ромите во локалната агенда и буџети, од најголема важност е локалната администрација и институциите да го зголемат својот ангажман и посветеност и понатаму да ги развиваат своите капацитети.

Сепак, практикувањето на доброто управување и локалната демократија, исто така, ќе зависат и од инвестицијата во капацитетот на ранливите ромски заедници за да бидат активни учесници и рамноправни партнери во процесот, а не пасивни приматели и цел на патерналистички интервенции кои можат да ја потврдат нивната зависност и исклученост.

Општина Дебар се наоѓа во Западна Македонија, дел од Југозападниот Регион. Општината има вкупна површина од 142.67 километри квадратни. На исток граничи со Албанија, на југ со Центар Жупа и Струга, на исток со Кичево и на север со Маврово и Ростуше.

Во општината се наоѓаат планината Крчин и Дебарското Езеро. Главен стопански објект во општината е ХЕЦ “Шпилје”. Градското население во општината се занимава со трговија, производство и услуги, а руралното население со сточарство, земјоделство и шумарство. Според пописот на населението од 2002 година, општината има вкупно население од 19.542 жители со густина на население од 134.15 жители на километар квадратен. Етничкиот состав на општината е: Македонци 3,911 жител или 20,01%, Албанци 11,348 жители или 58,07%, Турци 2,684 жители или 13,73%, Роми 1.080 жители или 5,53%, Срби 22 жители или 0,11%, Бошњаци 3 жители или 0.02%, Власи 2 жители или 0,01% и останати 492 жители или 2,52%.

Иселувањето на населението од општина Дебар е процес кој се одвива подолг период. Во минатото миграцијата била во главно село-град или град-град, но денес е забележано големо отселување на населението во странски држави. Трендот на иселување од државата не ги одминува ниту Ромите, од нашата општина поголем дел од Ромската заедница е иселена во Германија, Луксембург, Аустрија, Шпанија, Италија, Америка а помалку во Австралија, Шведска, Швајцариј, Белгија и Франција.

Според последниот попис спроведен на територијата на Република Северна Македонија во 2021 година општина Дебар споредбено со пописот од 2002 година има 4.130 жители односно во 2002 година општината броела 19.542 жители додека пак во 2021 година вкупниот број на жители

изнесува 15.412 жителиод кои 7677 жители се мажи и 7735 се жени. Вкупниот број на Роми кои живеат воопштина Дебар според пописот од 2021 година изнесува 1140 жители или 5,84% од вкупното население.

Според националната структура вкупно попишани Албанци се 8438 жители (59,24 %) од кои 4235 се мажи и 4203 се жени, Македонци се вкупно 1115 жители (7,51%) од кои 595 се мажи и 585 се жени, Турци се 2733 жители (16,74 %) од кои 1352 се мажи и 1381 се жени, Роми се 1140 жители (5,84%) од кои 555 се мажи и 585 се жени.

Концентрацијата на Ромите во општина Дебар е најголема во населбите Ваков и Намазјаркојшто се сметаат како “Ромски маала”, исто така Ромите ги има и во другите делови од градот како што се населба Венец 1, улица 204, Велко Влаховиќ, Атанас Илиќ, Дилавер Села, Црни Дрим, Џавит Уштеленца, Бајрам Селими, ЈНА, Лиман Каба и др. За разлика од другите градови во државата каде што имаме гетоизирани делови во кои што живеат само Роми, во општина Дебар не се случува такво нешто, воглавно Ромите можете да ги сретнете во сите делови од градот нивната интеграција во општината е целосно рамноправна со другите народи кои живеат во општината. Во општина Дебар посебен придонес кој воедно преставува и бисерна градот се познатите Дебарски мајовци – Роми кои се познати изработувачи на зурли и тапани и со својата музика настапувале

низ Европа, Австралија и Америка. Освен добри музичари Роми во Дебар може да се пофалиме и со факултетски дипломи од економскиот, медицинскиот, правниот, електромашинскиот, безбедносниот, фармацевскиот факултет.

Образовното ниво и здравствениот статус на Ромите во Општина Дебар од секогаш бил подобри во споредба со другите општини иако и на тоа има уште да се работи за да се постигне целосна интеграција. Потребно е мотивирање на Ромите за студирање со доделување на степендии,кредити со поддршка кои би биле директно обезбедени од Министерство за образование и наука. Овде како проблеми се јавуваат и дисконтинуитетот на програмите за степендирање.

Во учебната 2021/2022 година во ОЈУ Детска градинка “Брешиа,, запишани се вкупно 314 ученици од кои 167 се машки и 147 женски, од ромската етничка заедница се вкупно 19 ученици.

Во учебната 2021/2022 година во ООУ “Саид Најдени” запишани се вкупно 455 ученици од ромската етничка заедница се вкупно 90 ученици од кои 43 се машки и 47 женски.

Во учебната 2021/2022 година во ООУ "Пенестиа" запишани се вкупно 982 ученици, од ромската етничка заедница се вкупно 125 ученици од кои 47 се машки и 78 се женски.

Во учебната 2021/2022 година во СОУ "28 Ноември" запишани се вкупно 608 ученици од кои 297 се машки и 311 се женски, од ромската етничка заедница се вкупно 53 ученици од кои 25 се машки и 28 се женски.

Важни податоци за Општината:

Вкупен број на Роми жители на општината	Населби во кои живеат Ромите	Вработени Роми по институции	Број на деца Роми вклучени во градинки за последна учебна година 2021/2022		Број на деца Роми запишани во основно училиште во последна учебна година 2021/2022		Број на деца Роми запишани во средни училишта во последна учебна година 2021/2022	
			Машки	Женски	Машки	Женски	Машки	Женски
1156	Ваков Намазјар Вџен Венц 1 Венец 2 Долна Маала		Вкупно 19		Вкупно 215		Вкупно 53	
					90	125	25	28

	Вкупен број на членови			Вкупен број на млади
		Мажи	Жени	
Членови на Акциска Група на заедница	10	6	4	9
Членови на	15	12	3	0

Институционална работна група				
Членови на Општинска Работна група	12	8	4	0

Планирани цели и резултати на локалниот акциски план (ЛАП)

Урбанизам, домување, основни услуги

Бр. No.	Мерка / Активност	Очекувани Резултати	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (одно)	Буџет		Мониторирање/Евалуација	
						Буџетска проценка во МКД	Извор	Индикатор	Извор

	Трајно решение за домување на Ромски семејства	Да се вдомат семејствата кои живеат во бараки на улица Атанас Илиќ	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Агенција за изградба и стопанисување со станбен простор и деловен простор (Општина Дебар)	Јануари 2023 – Јуни 2026	/	Буџет на Р.Северна Македонија Министерство за транспорт и врски Донации	Најдено домување и соодветно дисцлоцирани Ромските семејства	Извештај на Општината
--	--	--	---	---	--------------------------	---	---	--	-----------------------

	Поставување заштитна ограда во населба Намазјар, Улица Танас Топаловски	Да се заштитат граѓаните од безбедносен аспект	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина Дебар	Јануари 2023 – Јуни 2024	300.000,00	Ромактед програма	Поставена заштитна ограда	Извештај на Општина
--	---	--	---	---------------	--------------------------	------------	-------------------	---------------------------	---------------------

	<p>Улично осветлување Улици: 204, Зија Мерсовски, Танас Топлановски</p>	<p>Да се постават улични осветлување онаму каде што воопшто нема, таму каде што не работат да се заменат сијаличките</p>	<p>Национална Стратегија за Роми 2022- 2030</p>	<p>Општина Дебар</p>	<p>Јануари 2023 – Јуни 2026</p>	<p>119.250,00</p>	<p>Во рамки на постоечка програма и Буџет на Општината Буџет на Р.Северна Македонија Донации</p>	<p>Број на осветлени улици</p>	<p>Извештај на општина</p>
	<p>Поставување нови контејнери со заштитна ограда Венец 1, Намазјар</p>	<p>Да се реши проблемот со сметот во наведените населби</p>	<p>Национална Стратегија за Роми 2022- 2030</p>	<p>Општина Дебар</p>	<p>Јануари 2023 – Јуни 2026</p>	<p>632.478,00</p>	<p>Општина ЈКП Стандард Буџет на Р.Северна Македонија Донации</p>	<p>Број на поставени контејнери</p>	<p>Извештај Општина</p>
	<p>Сообраќајна сигнализација во Ромските населби</p>	<p>Да се постави соодветна сообраќајна сигнализација</p>	<p>Национална Стратегија за Роми 2022- 2030</p>	<p>Општина Дебар</p>	<p>Јануари 2023 – Јуни 2026</p>		<p>Во рамки на постоечка програма и Буџет на Општината Буџет на Р.Северна Македонија Донации</p>	<p>Број на населби/улици каде е поставена сообраќајна сигнализација</p>	<p>Извештај на Општина</p>

	Обезбедување на приклучок до питка и квалитетна вода за најмалку 5 социјално загорзени семејства од ромската заедница	Листа на идентификувани семејства Приклучени семејствата на водоводна мрежа	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина Дебар ЈКП Стандард	Јануари 2023 – Јуни 2026	110.250,00	Во рамки на постоечка програма и буџет на ЈКП Донации Утврдено како пост КОВИД мерка	Број на приклучени социјално загорзени семејства на водоводна мрежа	Решение за приклучок Извештај за приклучени семејства на водоводна мрежа
--	---	--	---	-----------------------------------	--------------------------	------------	--	---	---

	Обезбедување на приклучок до фекална канализација на најмалку 5 социјално загорзени семејства од ромската заедница	Листа на идентификувани семејства Приклучени семејствата на главна фекална мрежа	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина Дебар ЈКП Стандард	Јануари 2023 – Јуни 2026	110.250,00	Во рамки на постоечка програма и буџет на ЈКП Донации Утврдено како пост КОВИД мерка	Број на приклучени социјално загорзени семејства на фекална мрежа	Решение за приклучок Извештај за приклучени семејства на фекална мрежа
--	--	---	---	-----------------------------------	--------------------------	------------	--	---	---

Обезбедување на приклучок до електрична енергија на најмалку 5 социјално загорзени семејства од ромската заедница	Листа на идентификувани семејства Приклучени семејствата на електрична енергија	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина Дебар	Јануари 2023 – Јуни 2026	157.500,00	Општина ЕВН Донации Утврдено како пост КОВИД мерка	Број на приклучени социјално загорзени семејства на електрична енергија	Решение за приклучок Извештај за приклучени семејства на електрична енергија
---	--	---	---------------	--------------------------	------------	---	---	---

Доделување на помош во износ од 3.000 евра по домаќинство за делумно реновирање (ПВЦ прозори, тоалет, итн.) на домовите на 2 социјално загорзени ромски семејства годишно	Подобрување на услови за домување за 2 семејства од социјално загорзени семејства	Програма за ЛЕР и програмата за домување	Општина Дебар	Јануари 2023 – Јуни 2026		Буџет на Општина Дебар Влада на Р.Северна Македонија Донации	Доделена помош за делумно реновирање на домаќинство на социјално загорзени ромски семејства	Извештаи на Општина Дебар
---	---	--	---------------	--------------------------	--	--	---	---------------------------

Борба против дискриминација на Ромите

Бр.	Мерка / Активност	Очекувани Резултати	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Буџет		Мониторирање/Евалуација	
						Буџетска проценка во МКД	Извор	Индикатор	Извор

Мерка / Активност	Очекувани Резултати	Врска со други	Надлежни	Временска	Буџет	Мониторирање/Евалуација	
1	Учество во национална кампања за осуда на праксите за забрана на пристап на Ромите во јавни објекти/локали (базен, ресторан, кафе бар, итн.)	Подобрување на услови за живот и слободно движење на Ромите до сите јавни објекти/локали	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина Дебар	Септември 2022 – Јуни 2026	Во рамки на постоечка програма на Општината Влада на Р.Северна Македонија Донации	Слобода за движење на Ромите во сите јавни објекти/локали Извештаи на Општина Дебар (периодични) Извештаи од реализирани активности
2	Изготвување на стратегија и акциски план за општината за раководење со ризици и природни непогоди со цел овозможување на стратешки систем за менаџирање на евентуални слични ситуации како КОВИД 19 и ублажување на последиците кон ранливи групи на граѓани како што се Ромите	Подобрен стратешки менаџмент на општините за справување со ризици и природни непогоди	Стратегија за Роми 2022-2030 РОМАКТЕД Проценка на потребите на заедницата 2021	Општина Дебар	Јануари 2023-Јуни 2024	Ромактед Програма Утврдено како пост КОВИД мерка	Усвоен План за ризик за ранливи групи на локално ниво во случај на кризи Усвојување на планот на Совет на општина

Образование

Бр. No.	Мерка / Активност	Очекувани Резултати	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Буџет		Мониторирање/Евалуација	
						Буџетска проценка во МКД	Извор	Индикатор	Извор
	Обезбедување бесплатен превоз за деца Роми во предучилишна установа	Да се одвојат средства за превоз на дечињата кои живеат во далечина од 2км од градинката	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина и предучилишната установа Брешиа	Јануари 2023 – Јуни 2026		Во рамки на постоечка програма и Буџет на Општината Влада на Р.Северна Македонија Донации	Број на деца Роми	Слики Извештаи

	<p>Спроведување на турска настава за најслабите 30 ученици Роми кои се вклучени во 2, 3 и 4 одделение во основно образование, кои покажуваат низок образовен успех</p>	<p>Турска настава за најслабите 30 ученици Роми</p>	<p>Национална Стратегија за Роми 2022-2030</p>	<p>Општина и локални основни училишта</p>	<p>Јануари 2023 – Јуни 2024</p>	<p>275.940,00</p>	<p>Ромактед Програма Утврдено како пост КОВИД мерка</p>	<p>- Број на вклучени деца во турската настава од кои 50% да бидат девојчиња - ангажирани 5 турси за спроведување на турската настава - Број на реализирани турси часови Најмалку 65% од учениците го зголемиле нивниот успех</p>	<p>- Договори за ангажирани турси - Извештај од основните училишта за реализација на турската настава - Свидетелства од учениците Слики од настани</p>
--	--	---	--	---	---------------------------------	-------------------	--	--	---

	<p>Стипендии 2 за студенти Роми (еден Ром и една Ромка) поддржани од општина Дебар</p>	<p>Да се стипендираат кои завршуваат гимназија со дефинирани критериуми за стипендирање</p>	<p>Национална Стратегија за Роми 2022-2030</p>	<p>Општина Дебар</p>	<p>Јануари 2023 – Јуни 2026</p>	<p>54.000,00</p>	<p>Во рамки на постоечка програма на Министерство за образование и наука Буџет на Општината Донации</p>	<p>Поддршка на 2 студенти (3000 денари месечно X 9 месеци)</p>	<p>Извештај на Општина</p>
--	--	---	--	----------------------	---------------------------------	------------------	---	--	----------------------------

	Зголемување на бројот на дечиња во предучилишна установа за 5%	Да се зголеми бројот на дечиња во предучилишна установа вклучени во проектот за инклузија на деца роми	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина и локална предучилишна установа Брешиа	Јануари 2023 – Јуни 2026		Во рамки на постоечка програма на Општината МТСП Донации	Број на опфатени деца Роми/ % на родова застапеност	Извештај МТСП / Општина
--	--	--	---	--	--------------------------	--	--	---	-------------------------

	Вработување на негователка во предучилишна установа	Да се вработи негователка на во предучилишната установа	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина Дебар	Јануари 2023 – Јуни 2026	302.400.00	Влада на Р.Северна Македонија Донации	Вработена негователка Ромка	Извештај АВРСМ
--	---	---	---	---------------	--------------------------	------------	--	-----------------------------	----------------

	Комплетирање на четврти степен формално средно образование кај 3 возрастни Роми и нивно вработување во локални фирми	<ul style="list-style-type: none"> - Зголемен број на возрастни Роми со комплетирано образование - Зголемен број на вработени возрастни Роми кои биле долгорочно невработени - Подобрена социоекономската состојба на 3 семејства во пост КОВИД периодот 	Национална Стратегија за Роми 2022-2030 РОМАКТЕД Проценка на потребите заедницата 2021	Општина Дебар	Јануари 2023-Јуни 2024	122.850,00	РОМАКТЕД Програма Утврдено како Пост КОВИД мерка	<ul style="list-style-type: none"> - 3 возрастни Роми со завршено средно од кои 1 да биде жена образование - Вработени 3 возрастни Роми од кои 1 да биде жена 	Извештај АВРСМ
--	--	---	---	---------------	------------------------	------------	---	---	----------------

Вработување

Бр. No.	Мерка / Активност	Очекувани Резултати	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Буџет		Мониторирање/Евалуација	
						Буџетска проценка во МКД	Извор	Индикатор	Извор
	Организирање на информативни и консултативни средби со млади и возрасни невработени Роми со локални работодавачи	<p>организирани информативни и консултативни средби со млади и возрасни Роми со работодавачите</p> <p>Изготвеана листа на фирми вклучени во процесот</p> <p>Развиена дата база на заинтересирани млади и возрасни Роми за нивно вработување</p>	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина Дебар	Јануари 2023 – Јуни 2026	189.000,00	Општината, работодавачи и бизнис компании и Ромски НВО-и	<p>Број на реализирани средби</p> <p>Број на присутни млади и возрасни Роми од кои 50% да бидат жени</p> <p>Број на фирми заинтересирани за да го поддржат вработување на Ромите на локално ниво</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Листи на присутни - Записници од средби - Сликы од средби

Вработување на 5 млади и возрасни невработени Роми во приватни компании на локално ниво на најмалку една година	- Вработени 5 млади и возрасни Роми	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општината и Центарот за вработување	Јануари 2023 – Јуни 2026	1.553.580,00	Во рамки на Буџет на приватните компании Утврдено како пост КОВИД мерка	Број на вработени лица од кои соодветен % да бидат жени	Договори за вработување лица од ромската заедница на најмалку една година
---	-------------------------------------	---	-------------------------------------	--------------------------	--------------	--	---	---

Организирање на тренинзи за 50 млади Роми за јакнење на нивните вештини за активно барање на работа (ЦВ, интервју, мотивациско писмо) и да бидат поконкурентни на пазарот на трудот	Развиена програма за тренинг Листа на идентификувани млади Роми Спроведени тренинзи млади Роми на локално ниво Најмалку 70% од учесниците ги зголемиле нивните вештини и знаења за активно барање на работа	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општина Дебар	Јануари 2023 – Јуни 2026	63.00,00	Влада на Р.Северна Македонија Донација Утврдено како пост КОВИД мерка	Број на идентификувани млади Број на вклучени млади Број на реализирани тренинзи Број на учесници кои го подобриле нивните вештини и знаење Број на вклучени жени во програмата (минимум 50%)	Листи на присутни Записници од средби Слики
---	--	---	---------------	--------------------------	----------	---	---	---

<p>Вклучување на 10 млади и возрасни невработени Роми преку активните мерки за вработување и нивна инклузија на пазарот на трудот</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 10 млади и возрасни Роми вклучени во активните мерки за вработување - Подобрени вештините и квалификациите - Вработени млади и возрасни Роми кои успешно ја завршиле програмата 	<p>Национална Стратегија за Роми 2022-2030</p>	<p>Општината и Центарот за вработување</p>	<p>Јануари 2023-Јуни 2026</p>	<p>3.024.000,00</p>	<p>Во рамки на одобрен Буџет на АВРСМ за имплементација на Оперативен план за вработување за 2023 година</p> <p>Утврдено како пост КОВИД мерка</p>	<p>Број на млади Роми вклучени во активните мерки за вработување од кои 50% да бидат жени</p> <p>70% од вклучените ги зголемиле нивните вештини и кфалификации</p> <p>Вработени 50% од младите и возрасните Роми кои учествувале во програмата</p>	<p>- Договори за практиканство за 10 млади Роми Решение/договор за вработување за 5 млади Роми во приватни фирми на најмалку 6 месеци</p>
---	---	--	--	-------------------------------	---------------------	--	--	---

Здравје

Бр. No.	Мерка / Активност	Очекувани Резултати	Врска со други стратешки документи	Надлежни институции	Временска рамка (од-до)	Буџет		Мониторирање/Евалуација	
						Буџетска проценка во МКД	Извор	Индикатор	Извор
	Обезбедување на редовни бесплатни прегледи за социјално загорени Роми	<p>Идентификувани социјално загорени семејства</p> <p>Спроведени редовни бесплатни прегледи</p> <p>Најмалку 80% од семејствата добиле навремена превентивна заштита и советување</p>	Национална Стратегија за Роми 2022-2030	Општината и Здравствениот дом	Јануари 2023 – Јуни 2026	94.500,00	<p>Во рамки на постоечки програми на Министерство за здравство за обезбедување на бесплатни прегледи</p> <p>Донации</p> <p>Утврдено како пост КОВИД мерка</p>	<p>Број на посетени семејства</p> <p>Број на спроведени бесплатни прегледи</p> <p>Број на семејства кои добиле соодветна навремена превентивна заштита</p> <p>Број на жени кои добиле соодветен преглед</p>	<p>Извештаи од здравствениот дом и општината</p> <p>Листа на посетени семејства</p> <p>Слики од посетите</p>

Култура

Обезбедување на поддршка и средства за 8ми Април – Меѓународниот ден на Ромите	Да се издвојат средства за 8-ми Април	Програма за одбележување на културни манифестации	Општина Дебар	Јануари 2023 – Јуни 2026	12.000,00	Во рамки на постоечка програма и Буџет на Општината Влада на Р.Северна Македонија Донации	Организиран настан	Извештај Општина
--	---------------------------------------	---	---------------	--------------------------	-----------	---	--------------------	------------------

Изготвил / Pregaditi: Lulkuqe Kërçishta Osmani

Одобрил / Miratoi: Ylli Mirzo

Градоначалник / Kryetari i Komunës

Hekuran Duka

